

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.07.2007
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2018
Avaldamismärge:	RT I 2007, 42, 305

Töökohale esitatavad tervishoiu ja tööohutuse nõuded¹

Vastu võetud 14.06.2007 nr 176

Määrus kehtestatakse «Tervishoiu ja tööohutuse seaduse» § 4 lõike 4⁵ alusel.

§ 1. Kohaldamisala

(1) Käesolevaid nõudeid kohaldatakse kõigi tegevusalade töökohtadel, välja arvatud ehitustöödel, maavarade kaevandamisel, kalalaevadel, sõidukites ja ettevõttele kuuluval põllu- või metsamaal.

(2) Kui töökeskkonnas tehakse muudatusi, mis puudutavad töötamiskohtade paigutust, tehnoloogia muutmist või uuendamist, töövahendite või materjalide kasutamist, peavad need muudatused olema kooskõlas käesoleva määruse nõuetega.

(3) Käesolevate nõuete kohaldamisel arvestatakse töökeskkonna, töökoha ja töö laadi eripäradega.

§ 2. Töötaja tööasend ja -liigutused

(1) Töötamiskoht peab olema kujundatud nii, et töötaja saaks oma asendit muuta ja leida sobiva tööasendi.

(2) Töötamiskoha vaba ruumi suurus peab olema arvestatud nii, et töötaja saaks oma tööülesandeid piisava liikumisvabadusega täita. Juhul kui see ei ole võimalik töötamiskoha eritingimuste tõttu, tuleb töötajale ette näha piisav liikumisruum tema töötamiskoha läheduses.

(3) Tooli ja töölaua või töötasandi paigutus peavad tagama töötajale ergonoomiliselt õige kehaasendi. Töötooli konstruktsioon ja muud omadused peavad vastama töö laadile. Töötooli kõrgus peab üldjuhul olema reguleeritav ning seljatoe kõrgus ja kaldenurk muudetavad.

§ 3. Hooned ja tööruumid

(1) Hooned ja tööruumid peavad olema nende kasutamist tarbele vastava konstruktsiooni ja tugevusega.

(2) Tööruumid peavad olema küllaldase kõrguse ja pindalaga, mis võimaldab töötajatel tervist kahjustamata oma tööd teha. Töötaja kohta peab tööruumis olema õhuruumi vähemalt 10 m³ (õhuruumi arvestamisel võetakse ruumi kõrgusest arvesse kuni 3,5 m).

(3) Tööruumid peavad olema väliskeskkonnast piisavalt termisooleeritud, arvestades selles ruumis tehtava töö laadi. Tööruumi ehitus- ja viimistlusmaterjalid peavad olema tervisele ohutud ning kergesti puhastatavad.

(4) Tööruumid ja töövahendid tuleb hoida puhtad.

§ 4. Uksed ja väravad

(1) Uste ja väravate asukoht, arv, mõõtmed ja materjal valitakse nende kasutusotstarbe alusel. Uksed ja väravad peavad olema kaitstud purunemise eest ja nende liikumine ei tohi töötajat ohustada.

(2) Pöörd- ja pendeluksed ning väravad peavad olema läbipaistvad või vaateavaga. Läbipaistvad uksed peavad olema selgesti märgistatud.

(3) Lükanduksed peavad olema kaitseseadisega, mis takistab väljalibisemist juhtteelt. Tõstustel peab olema allakukkumist takistav mehhanism.

(4) Kui jalakäijatel on ohtlik sõidukite liikumiseks ettenähtud väravaid läbida, peavad nende vahetus läheduses asetsema tähistatud jalgväravad jalakäijate jaoks. Jalgväravad tuleb hoida takistustest vabad.

- (5) Mehaaniliselt avatavad ukсед ja väravad peavad liikuma ohutult ning olema varustatud pidurdusseadiseга, mis asub nähtaval ja kergesti juurdepääsetaval kohal.
- (6) Kui elektriajamiga väravad ei avane voolukatkestusel automaatselt, peab neid olema võimalik avada käsitsi.
- (7) Töötamiskohad tuleb paigutada nii, et uste avamine ei oleks takistatud. Avatud asendis ei tohi ukсед töötajat ohustada.
- (8) Liikumisteede ääres asuvate uste avamine ei tohi töötajat ohustada.

§ 5. Tööruumi aknad, seinad, laed ja põrandad

- (1) Kui tööruumi aknad on avatavad, peab neid olema võimalik ohutult avada, sulgeda ja reguleerida. Avatud asendis ei tohi aken töötajat ohustada. Kaitseks otsese päikesevalguse ning soojuskiirguse eest peab päikesepoolseid aknaid saama vajadusel katta. Akende, sealhulgas katuseakende puhastamine ei tohi ohustada puhastajat ega teisi töötajaid.
- (2) Läbipaistvad seinad peavad olema valmistatud ohutust materjalist või kaitstud purunemise eest ning olema selgelt märgistatud.
- (3) Seinale või lakke paigaldatud seadmed või konstruktsioonid peavad olema kinnitatud ohutul viisil, mis välistab nende allakukkumise.
- (4) Põrandad peavad olema kindlalt paigaldatud ega tohi olla libedad või ohtlike kallakutega.
- (5) Põrandad, kuhu tööprotsessi käigus võib sattuda vedelikku või muud libedust suurendavat ainet, peavad olema piisava karedusega.
- (6) Juurdepääs ebapiisava tugevusega materjalist valmistatud katusele ei ole lubatud, kui ei ole kasutada vahendeid seal tehtava töö ohutuse tagamiseks.

§ 6. Liikumisteed, laadimisestakaadid, kaldteed ja eskalaatorid

- (1) Ettevõtte territooriumil või tööruumis paiknevad liikumisteed, kaasa arvatud trepid, statsionaarsed redelid, laadimisestakaadid ja kaldteed, peavad olema sellise suurusega ning paiknema nii, et oleks tagatud jalakäijate ja sõidukite ohutu liikumine ning nende läheduses töötavate inimeste ohutus.
- (2) Trepid, hooldusplatvormid ja käigusillad peavad olema kindlalt paigaldatud, ei tohi olla libedad ning neil peavad olema inimese allakukkumist takistavad piirded.
- (3) Jalakäijate liiklemiseks ja kaupade veoks ettenähtud teede mõõtmed peavad vastama eeldatavale kasutajate arvule ja kasutuslaadile.
- (4) Kui liikumisteel liiguvad sõidukid, peab jalakäijatele olema tagatud küllaldane ohutu liikumisruum või paigaldatud kaitsepiirded. Liikumisteed peavad olema selgesti märgistatud, kui see on vajalik töötajate ohutuse tagamiseks.
- (5) Laadimisestakaadid ja kaldteed peavad olema ohutud, vältimaks töötajate allakukkumist ning vastama laaditavate veoste mõõtmetele. Laadimisestakaadil peab olema vähemalt üks allapääs.
- (6) Eskalaatorid peavad toimima ohutult. Neil peavad olema vajalikud kaitseadised ning nähtaval ja kergesti juurdepääsetaval kohal paiknevad hädaseiskamislülitid.

§ 7. Ventilatsioon

- (1) Tööruumis peab toimuma küllaldane õhuvahetus. Selle taseme määramisel arvestatakse töötajate arvu ruumis, töötajate füüsilist koormust, tööruumi suurust ning kasutatavate seadmete hulka ja eripära.
- (2) Kui tööprotsessis eraldub töötaja tervist kahjustada võivaid ohtlikke aineid või tolmu, tuleb tööruum ja töötamiskohad varustada väljatõmbeventilatsiooniga. Igasugune sade või mustus, mis võib õhu saastamisega seada otsesesse ohtu töötajate tervise, tuleb viivitamatult kõrvaldada.
- (3) Ventilatsiooniseadmed ei tohi oluliselt suurendada töökeskkonna mürataset. Kasutatav ventilatsioonisüsteem tuleb hoida töökorras ning see ei tohi põhjustada tõmbetuult. Ventilatsioonisüsteemil peab olema puhastamise ja reguleerimise võimalus.
- (4) Ventilatsioonisüsteem peab olema varustatud automaatse kontrollisüsteemiga, mis teavitab igast rikkest, kui see on vajalik töötajate tervise kaitseks.

§ 8. Valgustus

(1) Töökohad peavad olema piisavalt valgustatud. Valgustuse projekteerimisel tuleb eelistada loomulikku päevavalgust. Kui töökoha valgustuse osas on juhitud standardi EVS-EN 12464-1:2003 «Valgus ja valgustus. Töökohavalgustus» 1. osast «Sisetöökohad», eeldatakse, et töökoha sisevalgustuse nõuded on täidetud. Vajadusel tuleb töökoha valgustatust suurendada vastavalt töötaja eale või tervises seisundile.

(2) Valgus peab olema suunatud nii, et ei tekiks häirivaid varje ning et see ei pimestaks otse ega peegeldunult. Vältima peab heleduste suuri erinevusi töötaja liikumisel ühest ruumist või ruumiosast teise ning valgusallikast lähtuva valgusvoo värelist.

(3) Tööruumid, kus töötajad võivad sattuda tehisvalgustuse rikke korral ohtu, peavad olema varustatud piisava turvalgustusega.

(4) Kui päevavalgus ei ole piisav, peavad välitingimustes paiknevad töökohad ja liikumisteed olema varustatud tehisvalgustusega.

§ 9. Olmeruumid

(1) Riitusruumid peavad olema küllaldaselt ruumikad, varustatud istmete ja lukustatavate riidekappidega. Kui töö on tolmune või määriv, seotud ohtlike kemikaalide või neid sisaldavate ainete kasutamisega, samuti muudel juhtudel, kui asjaolud seda nõuavad, peavad töö- ja tavariituse jaoks olema eraldi kapid või sektsioonid. Kui töötajatele ei ole riitusruumid vajalikud, tuleb igale töötajale tagada koht üleriie hoidmiseks. Meestele ja naistele peavad olema eraldi riitusruumid või korraldatud riitusruumi kasutamine erineval ajal.

(2) Märjade või niiskete tööriiete, rätikute ja jalanõude kuivatamiseks tuleb ette näha piisavalt suur hästiventileeritav kuivatusruum või -kapp. Sellest väljuv niiske õhk ei tohi sattuda muudesse ruumidesse.

(3) Töötajatel peab olema võimalik kasutada sooja ja külma veega dušše, kui nende töö laad seda nõuab, näiteks töö on tolmune või määriv, seotud ohtlike kemikaalide või neid sisaldavate ainete kasutamisega, on füüsiliselt raske või kui tööd tehakse kõrge õhutemperatuuri tingimustes. Muudel juhtudel peab töötajatel olema võimalus kasutada sooja ja külma veega varustatud valamuid. Meestele ja naistele peavad olema eraldi pesemisruumid või korraldatud pesemisruumi kasutamine erineval ajal. Pesemisruum peab asetsema riitusruumi vahetus läheduses.

(4) Naistele ja meestele peavad võimalusel olema eraldi tualettruumid. Need peavad paiknema töökohtade ning riitus- ja pesemisruumide läheduses. Tualettruumis peab olema võimalik käsi pesta ja kuivatada.

(5) Kui töö laadist tulenevalt on ette nähtud puhkepausid, kuid puudub puhkeruum, tuleb selleks otstarbeks kohandada mõni muu ruum, kui see on vajalik töötajate tervise ja ohutuse tagamiseks. Puhkamiseks ettenähtud ruumis on suitsetamine keelatud.

§ 10. Silmadušš

Kui töökohal esineb oht võõrkeha või kemikaali sattumiseks silma, peab kergesti ligipääsetavas ja selgesti märgistatud kohas paiknema silmadušš.

§ 11. Välitöö

(1) Välitööl tuleb rakendada abinõusid, et töötajad oleksid kaitstud libastumise ja kukkumise, kukkuvate esemete, kahjuliku müra ning kahjulike gaaside, aurude ja tolmu eest.

(2) Töötajaid tuleb kaitsta ilmastikumõjude eest, mis võivad neid ohustada või nende tervist kahjustada.

(3) Välitöö peab olema korraldatud nii, et õnnetusjuhtumi korral saaks töötajat võimalikult kiiresti abistada.

§ 12. Määruse nõuete rakendamine

Töökohad peavad vastama käesolevas määruses sätestatud nõuetele hiljemalt kolme kuu möödumisel määruse jõustumisest.

§ 13. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 21. detsembri 1999. a määrus nr 402 «Tegevusaladele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded» (RT I 1999, 100, 881) tunnistatakse kehtetuks.

¹ Nõukogu direktiiv 89/654/EMÜ töökohale esitatavate ohutuse ja tervishoiu miinimumnõuete kohta (esimene üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (ELT L 393, 30.12.1989, lk 1–12).

Peaminister Andrus ANSIP

Sotsiaalminister Maret MARIPUU

Riigisekretär Heiki LOOT